

Sv. Narcisus, jeruzalemský biskup

29. októbra 2023 ✚ Svätec týždňa

Životopisné údaje

Sv. Narcis sa narodil v Jeruzaleme roku 96 po Kristu Pánu v Jeruzaleme. Vieme to preto presne, lebo roku 212 napísal jeruzalemský biskup Alexander veriacim v Egypte medzi iným aj tieto slová: «Pozdravuje vás tiež

Narcisus, „ktorý sedel predou mnou na biskupskej stolici v Jeruzaleme“ a ktorý ma teraz podporuje radou a modlitbou, má stošesťnásť rokov a napomína vás, aby ste žili v jednote a v pokoji.»

Sv. Narcisus sa od útlej mladosti vyznačoval učenosťou a kresťanskou dokonalosťou. Keď vyrástol, žiadali si veriaci a zbožní kňazi, aby sa dal vysvätiť za kňaza. Pokorný Boží sluha sa zdráhal, vravel, že nie je hodný prijať tak vznešený úrad. Avšak napokon na prosbu nábožných a učených mužov prijal posvätenie kňazstva a cirkevní spisovatelia Eusebius († 340), sv. Epifanius († 402) a sv. Hieronymus († 420) zvelebujú ho ako «svätého kňaza», ktorý si svoje povinnosti plnil, sv. Cirkvi verne slúžil a veľkú úctu u veriacich požíval.

Roku 180 zomrel v Jeruzaleme biskup Dolichianus a veriaci ľud aj s kňazstvom a biskupmi vyvolili si pokorného a svätého Božieho sluha za patriarchu na uprázdnenú biskupskú stolicu. Stal sa hodným v plnej miere svojho vysokého povolania. Ako najvyšší pastier zdvojnásobil svoju zbožnú horlivosť v službe Božej. Neúnavne ohlasoval slovo Božie, poučoval nevedomelých, napomínal slabých a klesajúcich na duchu, potešoval zarmútených, napomínal núdzou trpiacich, a horlil proti tým, ktorí viedli hriešny život a oddávali sa bludom.

Zdroj: youtube.com

A milostivý Boh podporoval Svojho sluha vo vykonávaní sv. povinností divotvorným spôsobom – oslávil ho zázračnou mocou. Hore uvedení cirkevní spisovatelia naznačili popri mnohých divoch a zázrakoch aj nasledujúce, ktorými boli jeho diela oslávené.

V prvých časoch kresťanstva veriaci trávili so svojimi kňazmi v každý predvečer výročných slávností celú noc v modlitbách a pri nábožnom speve žalmov. Aj v predvečer zmŕtvychvstania Nášho Pána Ježiša Krista boli zhromaždení nábožní kresťania so svojím biskupom a s kňazmi cez celú noc v chráme v modlitbách. Celý chrám bol slávnostne mnohými lampami osvetlený na znamenie, že Pán Ježiš Kristus, Svetlo sveta, zvíťazil

nad smrťou a temnotou. Diakoni počas noci zbadali, že olej v lampách dochádza a nábožný ľud sa obával, že obvyklé služby Božie sa prerušia. Diakoni oznámili nedostatok oleja biskupovi.

Sv. Narcisus sa však nedal pomýliť a vyrušovať ani najmenej z pobožnosti, a naložil diakonom, aby nabrali z krstiteľnice posvätenej vody. Keď ju doniesli k sv. biskupovi, modlil sa nad ňou, požehnal ju, a kázal diakonom, aby tou vodou lampy naplnili. Začudovaní diakoni rozkaz vykonali a hľa, voda bola premenená v drahocenný olej, ktorý v lampách krásne horel a svietil. Cirkevný spisovateľ Eusebius videl ešte po 140 rokoch na vlastné oči z toho divotvorného oleja, z ktorého niektorí nábožní kresťania ako drahý ostatok prechovávali.

Hoci sv. Narcisus bol za svoje vynikajúce cnosti, za svoju horúcu horlivosť pre česť Božiu a spásu sebe zvereného stáda všeobecne ctený a zveľebovaný, milostivý Boh dopustil na neho veľké protivenstvo a utrpenie. Pretože dbal o cirkevnú disciplínu a priestupníkov horlivo karhal, popudil proti sebe nekajúcnych hriešnikov. Traja zlostníci, ktorých mená cirkevný dejepis z tých čias nespomína, vzbúrili sa proti sv. biskupovi, a ohovorili ho, že sa oddáva veľkej nepravosti. A túto skrivodlivú, bohapustú lož potvrdili aj krivou prísahou, hoci nikto z veriacich na nich nič nedal.

Jeden bezbožník riekol: «Keď je naša prísaha krivá, nech zhorím za živa!» Druhý riekol: «Ak som klamal, nech ma stresce Boh malomocenstvom!» A tretí riekol: «Nech oslepnem, ak som luh!»

Zdroj: wikimedia commons

Veriaci ctili si aj po tejto bohapustej pomste a ohováraní sv. Narcisa takou istou úctou a láskou, ako predtým. Avšak pokorný sluha Boží bol toho presvedčenia, že biskup, ak nie je jeho povest' neporušená, nemôže všestranne a dokonale pôsobiť a byť veriacemu ľudu tým, čím byť má. A tajne opustil Jeruzalem a usadil sa roku 199 na púšti, aby tam žil ako pustovník a slúžil Bohu modlitbami, rozjímaním, pôstami a iným sebazapieraním.

Márne hľadali kňazi a veriaci svojho milovaného svätého biskupa. A keď ho po dlhom čase nikde nevedeli nájsť, zvolili si za biskupa zbožného kňaza menom Dios.

Božia spravodlivosť však nenechala pohaniť Svojho verného služobníka a prísne potrestala krivoprišažníkov. Zvolávanie Božej pomsty sa na bezbožníkoch vyplnilo presne tak, ako si to pri krivej prísaha žiadali a každý z nich zahynul, ako si žiadal. V dome prvého zločinca vypukol v nočnom čase požiar, že nebolo možné ani len pomyslieť na hasenie a zhorel pomaly a bolestne aj s celou rodinou. Na druhého bezbožníka dopustil rozhnevaný Boh malomocenstvo, že bol na celom tele samá bolestivá rana. Obyvatelia ho vyhнали podľa vtedy bežných zákonov z Jeruzalema, a on zhnul na púšti obťažkaný Božou a ľudskou kliatbou. Keď toto všetko videl tretí krivoprišažník, naľakal sa, dal sa na pokánie, vyznal nevinnosť sv. biskupa a odvolal svoju krivú prísahu, a plakal tak veľmi a dlho, až oslepol, že neuzrel viac vo svojom biednom živote svetlo Božie.

Veriaci v Jeruzaleme smútili za svojím milovaným biskupom, ktorého nevinnosť spravodlivý Boh takým hrozným zázrakom preukázal a zastal sa ho.

O osem rokov zomreli traja biskupi v Jeruzaleme, a síce Dius, Germanion a Gordius. Medzi veriacimi panoval veľký smútok a žiaľ. A hľa, keď sa chystali k voľbe nového najvyššieho pastiera, objavil sa znenazdania sv. Narcisus v Jeruzaleme. V celom meste nastala veľká radosť a jasot a veriaci prosili so slzami v očiach sv. Narcisa, aby opäť prevzal svoj biskupský úrad a znova spravoval stádo k večnému blahoslavenstvu. Pokorný Boží sluha splnil žiadosť veriacich, no kvôli svojmu vysokému veku si hľadal pomocníka.

Biskup Alexander z Kapadócie

zdroj: wikimedia commons

V tom čase putoval do Jeruzalema Alexander, biskup z Kapadócie, aby sa pomodlil pri Spasiteľovom hrobe, ako mu to bolo oznámené videním. Sv. Narcisus požiadal biskupa Alexandra, aby sa stal jeho pomocníkom a po jeho smrti nástupcom na patriarchálnej stolič v Jeruzaleme. Takto žil a spravoval sv. Cirkev pokorný sluha Boží sv. Narcisus s podporou biskupa Alexandra až do roku 212, v ktorom tíško v Pánu usnul v 116. roku svojho požehnaného a svätého života. Dlho oplakávali jeruzalemskí veriaci svojho svätého biskupa a s veľkou úctou a láskou si pripomínali jeho blahoslavenú pamiatku.

Sv. Narcisus sa vyobrazuje v biskupskom rúchu, s horiacou lampou v ruke.

Poučenie

Sv. biskup Narcisus bol na tomto hriešnom svete pokúšaný klebetou, ohováraním, ktoré sa bezbožníci aj krivou prísahou nebáli potvrdiť. Hoci si nebol vedomý žiadneho pohoršlivého činu, trpezlivo znášal urážku v dôvere v Božie milosrdenstvo a utiahol sa do samoty, aby tam výhradne Bohu slúžil. Vedel, že spravodlivý Boh jeho nevinnosť zastane a objaví.

Kresťan, máš vedieť, že každý človek na tomto svete býva pokúšaný a ohováraný. Zakúsil to už trpezlivý a cnostný Jób; on vo svojom utrpení riekol (Jób 7,1): «Či nie je vojnou život človeka na zemi a jeho dni dňami nádenníka?» Sv. Anton pustovník zbadal raz, že celý svet je osídlami pokrytý, i pýtal sa Pána Boha: «Pane, kto im bude môcť uniknúť?» A dostal odpoveď: «Len pokorní môžu.»

A kto nás pokúša najviac na svete? Diabol, svet a telo! A či je to zlé znamenie, keď bývame pokúšaní? Nie, lebo už sám láskavý Spasiteľ bol pokúšaný. Diabol málokedy pokúša zlých ľudí, lebo už sú jeho, ale pobožných a bohabojných, aby oni Boha opustili. A preto, keď sa proti pokúšaniam bránime a proti nim bojujeme, zhromažďujeme si novú zásluhu v Nebeskom kráľovstve. Svätý Jakub apoštol píše (Jak 1,12): «Blahoslavený muž, ktorý vydrží skúšku, lebo keď sa osvedčí, dostane veniec života, ktorý Boh prisľúbil tým, čo ho milujú»

Pokúšanie Krista v pustatine na obraze ruského maliara Ivana Kramského

zdroj: wikimedia commons

Prv než sa opát Theodosius k nábožnému životu na púšť vybral, bol v extáze. I zjavil sa mu anjel Pána a hovoril mu: «Vstaň rýchlo; lebo musíš zápasieť!» A zaviedol ho na jedno miesto, kde bolo množstvo čiernych mužov, medzi ktorými stál hrozný obor. Anjel riekol: «S týmto musíš bojovať.» Theodosius sa najprv zľakol toho obora, ale napokon predsa sa odvážne pustil do boja a zahnal ho aj s jeho čeliadkou. Nie je to teda zlé znamenie, keď bývame ohováraní a pokúšaní a musíme s tým zápasieť.

A prečo dopúšťa Pán Boh na človeka pokúšanie? Najprv preto, že pokúšanie nemôže opravdivému kresťanovi uškodiť, ako nijaký pes uviazaný na reťazi nemôže nikoho uhryznúť, ak sa k nemu nik nepriblíži; podobne nám nemôže uškodiť ani pokúšanie, ak mu nepodľahneme. A preto dopúšťa Boh na človeka pokúšanie, aby mal príležitosť k zápasu a Boh v Nebeskom kráľovstve mu slávu mohol rozmnožiť a odplatiť. Nikdy by si neboli svätí takú slávu získali v Nebi i na Zemi, keby neboli na svete mnohé pokúšanie vystáli – ako v Starom zákone Abrahám, Jakub, Jób, Tobiáš a iní a v Novom zákone sv. apoštoli, mnohí sv. mučeníci a vyznávači, ako sv. Anton, Hylarion, Athanasius, svätá Katarína Sienská a ďalší.

Keď jeden starý pustovník zbadal, že mladý pustovník bol náramne pokúšaný, riekol mu: «Keď chceš, milý synu, budem Boha za teba prosiť, aby ťa zbavil pokúšania.» Mladý pustovník mu odpovedal: «Ach, milý otče, nerob to; lebo, hoci mi je to pokúšanie veľmi obtiažne, dúfam, že ani moja odplata nebude malá. Len o jedno ťa žiadam: pros Boha, aby som v tomto pokúšaní nebol premožený.» A starec natešený riekol: «Dobre, syn môj; teraz viem, že na ceste dokonalosti pokračuješ.»

Sarkofág sv. Narcisa v Girone, Kostol de Sant Feliu

zdroj: flickr.com / Richard Mortel

Pán Boh dopúšťa na človeka pokúšanie aj preto, aby si človek nezakladal na ničom na tomto biednom svete. Svätý Augustín zvolal: «Ó Pane, aký si milosrdný; Ty si pokropil všetky moje pomíňajúce radosti najhorkejšími príhodami:» A sv. Gregor hovorí: «Zlé, ktoré nás tu tlačí, núti nás, takpovediac, aby sme sa k Bohu obrátili.»

Modlitba

Ó Bože, popraj nám milosti skrze lásku Svoju a na príhovor sv. Narcisa, verného služobníka Svojho, aby sme prechovávali v trápeniach tohto života opravdivú túžbu po večnom živote v sláve Tvojej. Skrze Ježiša Krista, Pána nášho. Amen

-mip-

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-narcisus-jeruzalemsky-biskup/>